

Dosarul nr. 3ra-109/24
2-240006763-01-3ra-3001204

Prima instanță: Judecătoria Anenii-Noi, sediul Central (jud. N. Ghedrovici)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. V. Sîrbu, Gr. Dașchevici, A. Braga)

Î N C H E I E R E

09 februarie 2024

mun. Chișinău

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

Completul de judecată, în componența:

Președinte, judecător

Oxana Parfeni

Judecători

Aliona Donos

Mariana Ursachi

examinând admisibilitatea recursului depus de Ludmila Ceaglic,
în cauza de contencios administrativ, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Ludmila Ceaglic împotriva Consiliului Electoral de Circumscripție raional Anenii Noi nr. 4, terț Alexandru Palienco cu privire la anularea hotărârii, obligarea examinării fondului contestației cu emiterea actului administrativ privind infirmarea rezultatelor alegerilor generale locale pentru funcția de primar în localitatea Calfa, raionul Anenii Noi cu solicitarea de aplicare a prevederilor art.176 din Codul Electoral,

împotriva deciziei din 25 ianuarie 2024 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respins apelul declarat de Ludmila Ceaglic și a fost menținută hotărârea din 19 ianuarie 2024 a Judecătoriei Anenii Noi, sediul Central,

c o n s t a ț ă :

La data de 15 ianuarie 2024, Ceaglic Ludmila a depus cerere de chemare în judecată împotriva Consiliului Electoral de Circumscripție raional Anenii Noi nr. 4 cu privire la anularea hotărârii nr. 33/1 a Consiliului electoral al circumscripției electorale raionale Anenii Noi nr. 4, din 12 ianuarie 2024, obligarea examinării fondului contestației cu emiterea actului administrativ privind infirmarea rezultatelor alegerilor generale locale pentru funcția de Primar în localitatea Calfa, raionul Anenii Noi cu solicitarea de aplicare a prevederilor art. 176 din Codul electoral.

În motivarea acțiunii a indică că, la 3 noiembrie 2023, Comisia pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova a adoptat Dispoziția nr. 92, potrivit căreia, prin derogare de la prevederile art. 72 alin. (4) și 102 alin. (2) și (5) din Codul electoral nr. 325/2022, a dispus anularea înregistrării concurenților electorali desemnați de Partidul Politic „ȘANSĂ” în cadrul alegerilor locale generale din 5 noiembrie 2023. Conform pct. 1.2. din dispoziția menționată, Comisia Electorală Centrală, prin intermediul consiliilor electorale de circumscripție, urmează să informeze toate birourile electorale ale secțiilor de votare despre măsura adoptată, în vederea aplicării prevederilor art. 72 alin. (4) din Codul electoral.

Potrivit art. 72 alin. (4) din Codul electoral, dacă concurentul electoral își retrage candidatura sau înregistrarea este anulată după tipărirea buletinelor de vot, în

buletin, în dreptul acestuia, biroul electoral al secției de votare aplică ștampila cu mențiunea „Retras”. În legătură cu aceasta și în vederea aplicării uniforme a procedurilor electorale, în temeiul art. 25 lit. c), 27 lit. a) și e), 32, 37 alin. (1) lit. f), 41 lit. h) și 72 alin. (4) din Codul electoral nr. 325/2022 și în scopul executării pct. 1.2. din Dispoziția nr. 92 a Comisiei pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova, Comisia Electorală Centrală a hotărât: 1. Dispoziția nr. 92 din 3 noiembrie 2023 a Comisiei pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova se aduce la cunoștința consiliilor electorale de circumscripție de nivelul al doilea.

La rândul lor, consiliile electorale de nivelul al doilea vor comunica neîntârziat consiliilor electorale de circumscripție de nivelul întâi dispoziția în cauză, precum și prezenta hotărâre, iar cele din urmă vor informa în acest sens birourile electorale ale secțiilor de votare din raza teritorială a acestora, dar nu mai târziu de ora ridicării buletinelor de vot pentru alegerile locale generale din 5 noiembrie 2023 de la sediul consiliilor electorale de circumscripție.

Consiliile electorale de circumscripție și birourile electorale ale secțiilor de votare vor revoca hotărârile ce vizează confirmarea reprezentanților în cadrul acestora și a persoanelor de încredere ale concurenților electorali din partea Partidului Politic „ȘANSĂ”.

Birourile electorale ale secțiilor de votare sau, după caz, consiliile electorale care îndeplinesc și atribuțiile biroului electoral al secției de votare: a. vor aplica, cel târziu până la ora 18:00 a zilei de 4 noiembrie 2023, ștampila cu mențiunea „Retras” în toate buletinele de vot, în dreptul tuturor concurenților electorali din partea Partidului Politic „ȘANSĂ”; b. vor aplica ștampila cu mențiunea „Retras”, în dreptul concurentului electoral din partea Partidului Politic „ȘANSĂ”, în procesele-verbale pretipărite privind rezultatele numărării voturilor, care se întocmesc de către birourile electorale, precum și în procesele-verbale privind centralizarea rezultatelor votării, care se întocmesc de către consiliile electorale de circumscripție; c. vor aduce la cunoștința publică informația privind anularea concurenților electorali înregistrați de Partidul Politic „ȘANSĂ” și retrage listele de candidați făcute publice la sediul biroului electoral al secției de votare.

Consiliile electorale de circumscripție de nivelul întâi vor informa consiliile electorale de circumscripție de nivelul al doilea, până la ora 14:00 a zilei de 4 noiembrie 2023, despre mersul executării Dispoziției nr. 92 a Comisiei pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova și a prezentei hotărâri, iar informația finală o vor comunica până la ora 18:30.

Consiliile electorale de circumscripție de nivelul al doilea vor informa Comisia Electorală Centrală, până la ora 15:00 a zilei de 4 noiembrie 2023, despre mersul executării Dispoziției nr. 92 a Comisiei pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova și a prezentei hotărâri, iar informația finală o vor comunica până la ora 19:00.

A indicat că, în opinia sa, Gruparea criminală condusă de Ilan Șor și-a schimbat imediat strategia și a susținut un șir de candidați independenți în spatele cărora stă gruparea criminală. Printre aceștia este și candidatul independent Alexandru Palienco. În campania electorală candidatul propulsat de Șor a admis coruperea alegătorilor și a distribuit pliante cu încălcarea legii. În context, a fost depusă o contestație, iar la examinarea contestației a fost depusă o cerere de recuzare, fapt confirmat prin

procesul verbal. Hotărârea contestată a fost adoptată fără examinarea cererii de recuzare, ceea ce constituie un viciu fundamental, care nu poate fi corectat decât prin anularea hotărârii contestate.

Prin hotărârea Consiliului electoral al circumscripției electorale Calfa nr. 4/4 din 12 noiembrie 2023, contestația depusă de dna Ludmila Ceaglic a fost respinsă ca tardivă.

Prin hotărârea Consiliului electoral al circumscripției electorale raionale Anenii Noi nr. 4 din 11 ianuarie 2024, s-a respins contestația depusă.

A considerat reclamanta că, organul ierarhic superior practic a repetat argumentele din actele contestate, a neglijat judecățile de valoare stabilite printr-o hotărâre judecătorească irevocabilă și a interpretat și aplicat eronat și abuziv prevederile legale, în contradicție cu circumstanțele de fapt și de drept. Mai mult, membrii CECER nr. 4 și-au depășit atribuțiile de serviciu, prin examinarea cererii de recuzare din 11 ianuarie 2024 care îi viza. Deși a fost invocat faptul că Petru Boicu și ceilalți membri ai CECER nr. 4 sunt vizați în proceduri de control inițiate de ANI la plângerea d-nei Ludmila Ceaglic, se reține că, aceștia în mod intenționat au introdus date false într-un document oficial, denaturând intenționat noul temei de recuzare.

Totodată a afirmat că, autoritatea pârâtă urma să țină cont că simplul fapt că în procedura administrativă au fost formulate mai multe cereri de recuzare, una dintre care a fost respinsă ca fiind neîntemeiată de autoritatea împuternicită CEC, iar a doua ca inadmisibilă de însăși membrii recuzați, adică judecător în propria cauză, atrage concluzia că imparțialitatea autorității care și-a depășit atribuțiile ar fi afectată. În ceea ce privește încălcarea cadrului legal privind examinarea acestor cereri de recuzare, această situație trezește suspiciuni atât în privința imparțialității membrilor CECER nr. 4, în sens restrâns, dar și în privința legalității constituirii Consiliului, în sens larg, aspecte care, apreciate în ansamblu, lezează dreptul la un proces echitabil în sensul art. 6 paragraf 1 din Convenție.

A fost încălcată procedura de examinare a cererilor de recuzare și anume a prevederilor art. art. 50-53 din Codul administrativ, iar din data de 11 ianuarie 2023, autoritatea de jurisdicție administrativă, care a examinat procedura administrativă, nu poate fi consideră ca fiind una legală, imparțială și independentă în sensul art. 6 § 1 din Convenție, iar prin urmare Ludmillei Ceaglic i s-a încălcat dreptul la un proces echitabil.

Suplimentar, a menționat că, argumentul precum că prin dispoziția Comisiei Situații Excepționale s-au făcut derogări de la Codul electoral și art. 101 alin. (5) nu mai este aplicabil, este unul ilegal și abuziv. Prin dispoziția contestată s-au făcut derogări de la art. 101 din Codul electoral, iar însuși faptul asumării de către consiliul electoral a drepturilor unor organe electorale această s-a substituit acestora, astfel îi sunt direct aplicabile prevederile art. 101 alin. (5) din Codul electoral.

A considerat reclamanta că, în cazul în care este păstrată abordarea organelor electorale, va fi grav afectat principiul accesului la justiție și a unui proces echitabil și recurs efectiv garantat de art. 6 și 13 al CEDO.

Astfel, a constatat relevanța prevederilor internaționale menționate supra cu privire la cazul examinat. Or, refuzul de a examina în fond contestația și declararea acesteia inadmisibilă de toate organele electorale, îngreudește dreptul la un proces echitabil, acces la justiție și recurs efectiv. A indicat că, organul electoral era obligat

să examineze contestația în fond o dată cu procedura de confirmare/infirmare a alegerilor în circumscripția corespunzătoare, iar refuzul nejustificat impune anularea actului administrativ cu emiterea unei noi soluții de organul ierarhic superior.

A menționat că, eliminarea candidaților prin aplicarea ștampilei „Retras” s-a efectuat abuziv până la soluționarea contestațiilor depuse și contrar prevederilor art. 101 alin. (5) din Codul electoral, care prevede suspendarea de drept a oricăror hotărâri de acest gen. A susținut că, prin aceste acțiuni, consiliul electoral a încălcat flagrant prevederile art. 6, 10, 11, 13, 14, 15 și art. 3 protocolul 1 al CEDO precum și art. 2, 6, 32, 38, 41 și 54 din Constituția Republicii Moldova, Legea privind regimul stării de urgență, de asediu și de război. Codul electoral, depășindu-și grav competența. Potrivit hotărârii contestate se fac derogări inadmisibile de la prevederile Codului electoral.

A considerat că în cazul în care autoritățile au depistat cazuri de corupere a alegătorilor sau finanțare ilegală, trebuiau să ia măsuri individuale pe fiecare caz în parte în baza probelor, iar persoanele vinovate să fie trase la răspundere.

A solicitat Ludmila Ceaglic anularea hotărârii nr. 33/1 a Consiliului electoral al circumscripției electorale raionale Anenii Noi nr. 4 din 12 ianuarie 2024; anularea hotărârii Consiliului electoral al circumscripției electorale Calfa nr.4/4 din 12 noiembrie 2023 și obligarea examinării fondului contestației cu emiterea actului administrativ privind infirmarea rezultatelor alegerilor generale locale pentru funcția de Primar în localitate Calfa, raionul Anenii Noi cu solicitarea de aplicare a prevederilor art. 176 din Codul electoral.

Prin încheierea Judecătoriei Anenii Noi, sediul Central din 19 ianuarie 2024, s-a declarat inadmisibilă pretenția cu privire la anularea hotărârii Consiliului electoral al circumscripției electorale Calfa nr. 4/4, nr. 26/1 din 12 noiembrie 2023.

Prin hotărârea din 19 ianuarie 2024 a Judecătoriei Anenii Noi, sediul Central, s-a respins ca neîntemeiată cererea de chemare în judecată depusă de către Ceaglic Ludmila împotriva Consiliului Electoral de Circumscripției Raionale Anenii Noi, nr. 4 cu privire la anularea hotărârii nr. 33/1 Consiliului electoral al circumscripției electorale raionale Anenii Noi nr. 4, din 12 ianuarie 2024, obligarea examinării fondului contestației cu emiterea actului administrativ privind infirmarea rezultatelor alegerilor generale locale pentru funcția de Primar în localitatea Calfa, raionul Anenii Noi cu solicitarea de aplicare a prevederilor art. 176 din Codul electoral.

La data de 22 ianuarie 2024, Ludmila Ceaglic a declarat recurs împotriva încheierii Judecătoriei Anenii Noi, sediul Central din 19 ianuarie 2024 și apel împotriva hotărârii Judecătoriei Anenii Noi, sediul Central din 19 ianuarie 2024.

Prin decizia din 25 ianuarie 2024 a Curții de Apel Chișinău s-a respins recursul și apelul declarat de Ludmila Ceglic și au fost menținute încheierea din 19 ianuarie 2024 și hotărârea din 19 ianuarie 2024 ale Judecătoriei Anenii Noi, sediul Central.

Pentru a decide astfel, instanța de apel a stabilit că la 05 noiembrie 2023 au avut loc alegerile locale, iar la data de 09 noiembrie 2023 la Comisia Electorală Centrală de către d-na Ceaglic Ludmila, candidat la funcția de primar, a fost depusă contestația, remisă către Consiliul electoral al circumscripției electorale Calfa nr. 4/4, prin care se solicită declararea nulității rezultatelor alegerilor desfășurate în comuna Calfa, r-nul Anenii Noi, anularea înregistrării concurentului electoral Palienco Alexandru – candidat independent, emiterea unei hotărâri prin care să fie exclus candidatul

independent Palienco Alexandru și organizarea desfășurării turului doi de alegeri dintre candidatul PP PAS Ceaglic Ludmila și candidatul PP PLDM Costețchi Vladimir.

Prin hotărârea Consiliului Electoral a Circumscripției Electorale Calfa nr. 4/4, nr. 26/1 din 12 noiembrie 2023, a fost respinsă contestația doamnei Ceaglic Ludmila, fiind depusă tardiv cu încălcarea termenului prevăzut de lege.

La data de 16 noiembrie 2023, candidatul înaintat la funcția de primar din partea PP Acțiune și Solidaritate a depus către Consiliul Electoral al Circumscripției Electorale raionale Anenii Noi, nr. 4, contestația din 16.11.2023 prin care solicită anularea hotărârii Consiliului electoral al circumscripției electorale Calfa nr. 4/4, obligarea Consiliului electoral al circumscripției electorale Calfa nr. 4/4 să examineze sesizarea concurentului electoral Ludmila Ceaglic.

Prin hotărârea Consiliului Electoral al Circumscripției Electorale raionale Anenii Noi nr.4, nr. 27/1 din 19 noiembrie 2023, a fost admisă parțial contestația depusă de concurentul electoral Ludmila Ceaglic, desemnată de Partidul politic Partidul Acțiune Solidaritate. S-a anulat hotărârea consiliului electoral al circumscripției electorale nr. 4/4 Calfa, emisă sub nr. 26/1 din 12 noiembrie 2023 și s-a emis o nouă hotărâre de respingere ca neîntemeiată a contestației depuse de candidatul la funcția de primar în Circumscripția electorală comunală Calfa nr. 4/4 dna Ceaglic Ludmila, privind declararea nulității alegerilor locale generale în Circumscripția electorală comunală nr. 4/4 Calfa, anularea înregistrării candidatului independent la funcția de primar Palienco Alexandru și excluderea acestuia din cursa electorală, desfășurarea turului doi de alegeri în circumscripția menționată.

La data de 22 noiembrie 2023, Ludmila Ceaglic, a înaintat acțiune în instanța de judecată, Judecătoria Anenii Noi, sediul Central, împotriva Consiliului Electoral de Circumscripție raională Anenii Noi nr. 4, privind anularea hotărârii nr. 27/1 din 19 noiembrie 2023 a Consiliului electoral de circumscripție electoral raională Anenii Noi, nr. 4 din 19 noiembrie 2023 și obligarea examinării fondului contestației și emiterea actului administrativ privind infirmarea rezultatelor alegerilor locale pentru funcția de Primar în localitatea Calfa, raionul Anenii Noi cu solicitarea de aplicare a prevederilor art. 176 din Codul electoral nr. 325/2022.

Prin hotărârea din 24 noiembrie 2023, emisă de Judecătoria Anenii Noi sediul central, cererea de contestare a fost respinsă, ca neîntemeiată.

La data de 27 noiembrie 2023 Ludmila Ceaglic, a depus apel împotriva hotărârii menționate, solicitând casarea hotărârii Judecătoriei Anenii Noi, sediul Central, cu emiterea unei noi decizii cu privire la admiterea acțiunii.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău, din 15 decembrie 2023, emisă în dosarul nr.3a-1479/23, s-a casat integral hotărârea Judecătoriei Anenii Noi, sediul Central din 24 noiembrie 2023, emise în cauza de contencios administrativ la acțiunea înaintată de către Ceaglic Ludmila împotriva Consiliului Electoral de Circumscripție raional Anenii Noi nr. 4, privind anularea hotărârii nr. 127 a Consiliului electoral de circumscripției electorale raional Anenii Noi, nr. 4 din 19 noiembrie 2023 și obligarea examinării fondului contestației și emiterea actului administrativ privind infirmarea rezultatelor alegerilor locale pentru funcția de Primar în localitatea Calfa, raionul Anenii Noi cu solicitarea de aplicare a prevederilor art. 176 din Codul electoral nr. 325/2022; și s-a emis o nouă decizie cu privire la admiterea parțială a

acțiunii depuse de Ceaglic Ludmila împotriva Consiliului Electoral de Circumscripție raională Anenii Noi nr. 4, privind anularea hotărârii nr. 127 a Consiliului electoral de circumscripției electorale raionale Anenii Noi, nr. 4 din 19.11.2023 și obligarea examinării fondului contestației și emiterea actului administrativ privind infirmarea rezultatelor alegerilor generale locale pentru funcția de primar în localitatea Calfa, raionul Anenii Noi cu solicitarea de aplicare a prevederilor art. 176 din Codul electoral.

S-a anulat hotărârea nr.127 a Consiliului Electoral de Circumscripție raională Anenii Noi nr. 4 din 19 noiembrie 2023 în partea respingerii contestației depuse de candidatul la funcția de primar în Circumscripția electorală comunală Calfa nr.4/4 Ludmila Ceaglic, privind declararea nulității alegerilor locale generale în Circumscripția electorală comunală nr.4/4 Calfa, anularea înregistrării candidatului independent la funcția de primar Palienco Alexandru și excluderea acestuia din cursa electorală, desfășurarea turului doi de alegeri în circumscripția menționată. S-a obligat Consiliul electoral al circumscripției electorale raionale Anenii Noi, nr. 4 să examineze contestația depusă de către Ceaglic Ludmila la data de 09 noiembrie 2023. În rest acțiunea s-a respins ca neîntemeiată.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 15 decembrie 2023, a fost corectată greșeala admisă în dispozitivul deciziei Curții de Apel Chișinău din 15 decembrie 2023, cu indicarea corectă a actului administrativ ce se contestă și se anulează și anume „Hotărârea nr. 27/1 din 19 noiembrie 2023 emisă de Consiliul Electoral de circumscripție raional Anenii Noi nr. 4 în partea în care s-a respins ca neîntemeiată contestația depusă de candidatul la funcția de primar în Circumscripția electorală comunală Calfa nr. 4/4 Ceaglic Ludmila” și nu „Hotărârea nr. 127 a Consiliului Electoral de circumscripție raional Anenii Noi nr. 4 din 19.11.2023”.

La data de 11 ianuarie 2024 Consiliul Electoral de Circumscripție raional Anenii Noi nr. 4, prin Hotărârea nr. 33/1, a respins ca neîntemeiată contestația depusă de Ceaglic Ludmila privind declararea nulității rezultatelor alegerilor desfășurate în comuna Calfa, r-nul Anenii Noi, anularea înregistrării concurentului electoral Palienco Alexandru – candidat independent susținut de gruparea criminală condusă de Ilan Șor, emiterea unei hotărâri prin care să fie exclus candidatul independent Palienco Alexandru și organizarea desfășurării turului doi de alegeri dintre candidatul PP PAS Ceaglic Ludmila și candidatul PP PLDM Costețchi Vladimir.

Nefiind de acord cu hotărârea enunțată, la data de 16 ianuarie 2024, Ludmila Ceaglic a înaintat contestație la Judecătoria Anenii Noi, sediul Central, prin care a solicitat anularea hotărârii nr. 33/1 a Consiliului electoral al circumscripției electorale raionale Anenii Noi nr. 4, din 12 ianuarie 2024, obligarea examinării fondului contestației cu emiterea actului administrativ privind infirmarea rezultatelor alegerilor generale locale pentru funcția de Primar în localitatea Calfa, raionul Anenii Noi cu solicitarea de aplicare a prevederilor art. 176 din Codul electoral.

Prin urmare, instanța de apel a constatat fără echivoc că este corectă concluzia primei instanțe de respingere a acțiunii și a reținut că, deși apelanta Ceaglic Ludmila solicită anularea hotărârii nr. 33/1 a Consiliului electoral al circumscripției electorale raionale Anenii Noi nr. 4, din 12 ianuarie 2024, obligarea examinării fondului contestației cu emiterea actului administrativ privind infirmarea rezultatelor alegerilor generale locale pentru funcția de Primar în localitatea Calfa, raionul Anenii Noi cu

solicitarea de aplicare a prevederilor art. 176 din Codul electoral, ultima, contrar prevederilor art. 96 alin. (1) din Codul electoral, art. 93 alin.(1) din Codul administrativ, nu a probat faptele pe care își întemeiază pretențiile.

Corespunzător instanța de apel a reținut că poziția apelantei este îndreptată întru infirmarea rezultatelor alegerilor generale locale pentru funcția de Primar în localitatea Calfa, raionul Anenii Noi, cu solicitarea de aplicare a prevederilor art. 176 din Codul electoral, invocând ca temei faptul că, candidatul independent Palienco Alexandru ar fi avut tangență cu partidul finanțat de Ilan Șor „ȘANSA” care a fost exclus din cursă prin dispoziția nr. 92 din 03 noiembrie 2023 emisă de Comisia pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova.

În acest sens, instanța de apel a menționat că, faptul finanțării ilegale a partidului/candidatului independent urma a fi sesizat la organului electoral competent în vederea confirmării stării de fapt invocate, ceea ce la caz nu se atestă să se fi întâmplat, or, careva probe/înscrisuri care ar confirma sesizarea stării de fapt la care face trimitere apelanta, nu au fost prezentate și nici la materialele cauzei nu se regăsesc, respectiv este cert faptul că acestea nu există.

Instanța de apel a respins argumentele enunțate supra, deoarece sunt lipsite de suport probatoriu, or, apelantă nu a anexat nici o probă care să demonstreze circumstanțele expuse, respectiv nu poate fi dedusă legătura și sau tangența candidatului independent Palienco Alexandru cu partidul „ȘANSA” care a fost exclus din cursă electorală.

Consecvent, instanța de apel a respins și argumentul Ludmile Ceaglic precum că membrii CECER nr. 4 și-ar fi depășit atribuțiile de serviciu, prin examinarea cererii de recuzare din 11 ianuarie 2024 care îi viza, or art. 118 alin. (1)-(3) din Codul administrativ, care statuează că motivarea este operațiunea administrativă prin care se expun considerentele care justifică emiterea unui act administrativ individual. În motivare se indică temeiurile esențiale de drept și de fapt pe care le-a luat în considerare autoritatea publică pentru decizia sa. Din motivarea deciziilor discreționare trebuie să poată fi recunoscute și punctele de vedere din care autoritatea publică a reieșit la exercitarea dreptului discreționar. Motivarea trebuie să se refere și la argumentele expuse în cadrul audierii.

La fel, instanța de apel a stabilit că, prin Hotărârea nr. 32/1, din 30 decembrie 2023, a Consiliului electoral al circumscripției electorale raionale Anenii Noi, nr. 4, cererea de recuzare a fost remisă spre examinare către Comisia Electorală Centrală, aceasta fiind respinsă ca neîntemeiată potrivit Hotărârii nr. 2057 din 05 ianuarie 2024.

A stabilit instanța de apel că la ședința ulterioară, Ludmila Cieaglic la 11 ianuarie 2024 a depus o altă cerere de recuzare a membrilor Boicu Petru, Badiul Aurelia, Caraman Alina Sîrbu Nadejda, Soltan Maria, Stog Tatiana, Suraichina Olesea, Donciu Olga. Consiliul electoral al circumscripției electorale raionale Anenii Noi, nr. 4, a respins examinarea repetată a cererii de recuzare din motiv că organul electoral nu a reținut argumente noi.

Astfel, instanța de apel a respins ca neîntemeiate alegațiile apelantei privind depășirea atribuțiilor de serviciu de către membrii CECER nr. 4, or, examinarea repetată a cererii de recuzare corect a fost respinsă din motiv că organul electoral nu a reținut argumente noi.

Tot din actele cauzei instanța de apel a atestat că, în adresa președintelui - Consiliului electoral de circumscripției electorale raionale Anenii Noi, nr. 4, a fost remisă expunerea poziției candidatului independent Palienco Alexandru, semnată olograf de către acesta la data de 28 decembrie 2023 înregistrată cu numărul 120 din 28 decembrie 2023.

A mai stabilit instanța de apel că, în cadrul ședinței din 30 decembrie 2023 dl. Hlopețchi Igor, a prezentat Consiliului electoral de circumscripției electorale raionale Anenii Noi, nr. 4, patru procese verbale de audiere a martorilor: Moraru Tatiana din data 28 decembrie 2023; Perciun Tatiana din data 28 decembrie 2023; Ceban Svetlana din data 28 decembrie 2023; Popa Tatiana din data 28 decembrie 2023, or actele dosarului administrativ denotă faptul că la data de 11 ianuarie 2024 a fost convocată ședința Consiliului electoral al circumscripției electorale raionale Anenii Noi, nr. 4, la care au fost invitate părțile vizate în contestația depusă de Ludmila Ceaglic.

Prin urmare, instanța de apel a concluzionat că, argumentele expuse de către apelantă sunt lipsite de substanță obiectivă, or la caz s-a constatat fără echivoc că Consiliul Electoral de Circumscripție Electorală raional Anenii Noi nr. 4, la adoptarea hotărârii contestate, a respectat principiul legalității, egalității de tratament, a bunei - credințe, eficienței, proporționalității, motivării, comprehensibilității și transparența acțiunilor autorităților publice, comunicării și audierii în cadrul procedurii administrative, care sunt reglementate în Codul administrativ.

Cu referire la solicitarea apelantei privind defăimarea probelor, instanța de apel bazându-se pe art. 227 din Codul de procedură civilă a conchis că aceasta nu poate fi admisă, deoarece nu sunt întrunite condițiile legale pentru defăimarea probelor.

La 29 ianuarie 2024, ora 16:34, prin intermediul poștei electronice, Ludmila Ceaglic, a depus cerere de recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea recursului, casarea hotărârii primei instanțe și deciziei instanței de apel și emiterea unei noi hotărâri de admitere integrală a acțiunii.

În motivarea recursului Ludmila Ceaglic a indicat circumstanțele de fapt și de drept ale speței, similare celor cuprinse în cererea de apel și cererea de chemare în judecată.

Suplimentar a invocat că instanța de apel la emiterea deciziei contestate a încălcat normele de drept procedural și nu a elucidat circumstanțele importante pentru soluționarea cauzei întru aplicarea corectă a normei de drept ce guvernează rezolvarea prezentului litigiu.

A susținut că pe parcursul judecării cauzei în instanța de apel reprezentantul Ludmillei Ceaglic a depus un demers privind defăimarea probei, audierea martorilor și numirea unei expertize grafoscopice complexe. Demersul dat a fost admis prin încheiere protocolară, iar careva acțiuni ulterioare nu au fost executate de instanță.

A menționat că la numirea unei expertize și audierea martorilor, instanța de apel urma să se conducă de prevederile art. 150 combinat cu 227 din Codul de procedură civilă, care prevăd expres că după desemnarea expertului, instanța judecătorească convoacă o ședință cu participarea părților și a expertului, în cadrul căreia se stabilește legătura dintre expert și părți, etapa la care părțile pot fi admise să participe la investigațiile expertului, se aduce la cunoștința părților și expertului obiectul expertizei și întrebările la care expertul urmează să ofere răspunsuri și li se

explică faptul că au dreptul de a face observații cu privire la aceste întrebări și de a cere modificarea sau completarea lor.

În astfel de circumstanțe, a considerat că Curtea de Apel Chișinău a omis să acorde unei părți în proces dreptul de a invoca probe adiacente sub forma prezentării unui raport de expertiză, sau a probei tesemoniale, în consecință încălcând dreptul recurente la egalitatea armelor și la un proces echitabil garantat de art. 6 paragraful 1 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale.

Or, potrivit jurisprudenței pertinente a Curții Europene a Drepturilor Omului, principiul egalității armelor într-un proces civil presupune că fiecare parte urmează să dispună de o posibilitate rezonabilă de a-și prezenta cauza, inclusiv suportul probatoriu, în condiții care să nu o plaseze în dezavantaj considerabil față de partea opusă. Astfel, a considerat că, în cazul din speță este justificată reexaminarea cauzei, or în viziunea recurente sînt prezente circumstanțe esențiale și imperative ce vizează încălcarea drepturilor fundamentale ale Ludmillei Ceaglic garantate de articolul 6§1 din Convenție.

La data de 30 ianuarie 2024, ora 11:00, Curtea Supremă de Justiție, prin intermediul poștei electronice a expediat Consiliului Electoral de Circumscripție raional Anenii Noi nr. 4 și lui Alexandru Palienco pentru notificare recursul depus de Ludmila Ceaglic.

Prin intermediul poștei electronice, la 30 ianuarie 2024, ora 16:39 și la 31 ianuarie 2024, ora 09:52, Consiliului Electoral de Circumscripție raional Anenii Noi nr. 4, și respectiv Alexandru Palienco au depus referință, prin care au solicitat respingerea recursului depus de Ludmila Ceaglic cu menținerea deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe, pe care le consideră întemeiate și legale.

În conformitate cu art. 244 alin. (1) din Codul administrativ, hotărârile curții de apel ca instanța de fond, precum și deciziile instanței de apel pot fi contestate cu recurs.

Totodată, potrivit art. 2 alin. (2) din Codul administrativ, anumite aspecte ce țin de activitatea administrativă privind domenii specifice de activitate pot fi reglementate prin norme legislative speciale derogatorii de la prevederile prezentului cod numai dacă această reglementare este absolut necesară și nu contravine principiilor prezentului cod.

În conformitate cu art. 95 alin. (1) din Codul electoral, în perioada electorală, termenul general de depunere a contestațiilor este de 3 zile, care se calculează începând cu ziua următoare zilei în care a fost săvârșită acțiunea, a fost identificată inacțiunea sau a fost adoptată hotărârea.

În virtutea alineatului 8 al aceluiași articol, înaintarea acțiunilor în contencios administrativ, precum și exercitarea căilor de atac împotriva actelor judecătorești se efectuează în termenul stabilit la alin.(1).

Decizia Curții de Apel Chișinău a fost pronunțată public la 25 ianuarie 2024 și conform extrasului din poșta electronică, decizia instanței de apel a fost notificată recurente la 26 ianuarie 2024 (f.d.153). Astfel, calea de atac în ordine de recurs, demarată la 29 ianuarie 2024, a fost exercitată în interiorul termenului legal.

La data de 09 februarie 2024, ora 14:24, prin intermediul poștei electronice, Ludmila Ceaglic a depus cerere privind defăimarea probelor, numirea expertizei și

sesizarea organului de urmărire penală, conform art. 227 din Codul de procedură civilă, solicitând dispunerea efectuării grafoscopice asupra filelor 44 și 45 din dosarul administrativ și a emite o încheiere motivată nesusceptibilă de recurs, prin care să se dispună sesizarea procurorului pentru verificarea circumstanțelor descrise, conform art. 274 Codul de procedura penală.

Examinând temeiurile invocate în recursul depus de Ludmila Ceaglic, în raport cu actele cauzei, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție îl consideră inadmisibil, din următoarele motive.

În conformitate cu art. 245¹ alin. (1) și (3) din Codul administrativ, recursul este admis dacă:

- a) interpretarea legii din hotărârea sau decizia contestată este contrară jurisprudenței uniforme a Curții Supreme de Justiție;
- b) prin admiterea recursului, se schimbă sau se consolidează jurisprudența Curții Supreme de Justiție;
- c) hotărârea sau decizia vizează drepturile persoanei care nu a fost atrasă în proces;
- d) hotărârea sau decizia este arbitrară sau se bazează în mod determinant pe aprecierea vădit nerezonabilă a probelor;
- e) a fost admis neîntemeiat un apel introdus tardiv;
- f) instanța nu a fost compusă potrivit legii sau hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

Aprecierea probelor dată de prima instanță și instanța de apel este obligatorie pentru instanța de recurs, cu excepția cazului în care se invocă temeiul de la alin. (1) lit. d) sau a cazului în care Curtea Supremă de Justiție examinează cauza după trimitere la rejudecare. La examinarea recursului într-o cauză care a fost trimisă anterior la rejudecare pot fi prezentate probe noi dacă acestea au fost restituite nejustificat sau nu au fost reclamate de către instanța de judecată contrar prezentului cod.

În sensul art. 246 alin. (1) din Codul administrativ, Curtea Supremă de Justiție examinează din oficiu admisibilitatea cererii de recurs. Dacă recursul este inadmisibil, completul din 3 judecători adoptă o încheiere irevocabilă. Încheierea privind inadmisibilitatea recursului, care conține sumar faptele cauzei, motivele și temeiul inadmisibilității, se publică pe pagina web oficială a Curții Supreme de Justiție și se comunică părților.

Alineatul (2) al aceluiași articol statuează la lit. a¹) că, recursul se declară inadmisibil în special când nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 245¹.

Din analiza acestor prevederi, rezultă că admisibilitatea/inadmisibilitatea recursului, în special, urmează să însușească în condițiile Codului administrativ exercitarea efectivă a unui control de legalitate, veritabil bazat pe temeiuri concludente și serioase. Astfel, normele pre citate oferă un drept exclusiv al instanței de recurs de a filtra cererile de recurs care nu prezintă o motivare suficient de serioasă.

În această ordine de idei, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că, Codul administrativ dezvoltă nu doar caracterul ne devolutiv al recursului, dar și cerința de seriozitate a cererii din perspectiva invocării unor veritabile și esențiale încălcări de drept procedural și material capabile să răstoarne deciziile

instanței de apel contestate sau, după caz, hotărârile Curții de Apel ca primă instanță într-o eventuală examinare în fond și invocare *ex officio* a erorilor de drept.

Completul Curții Supreme de Justiție notează că pentru a trece testul de admisibilitate, cererea de recurs trebuie să conțină o motivare convingătoare și întemeiată în condițiile nominalizate mai sus. În consecutivitate, motivarea cererii de recurs în circumstanțele expuse se referă la formalitățile pe care trebuie să le întrunească cererea în vederea rezistării testului și filtrului de admisibilitate.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție atestă că motivele de casare, invocate în recurs de către Ludmila Ceaglic, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 245¹ din Codul administrativ, deoarece se referă la dezacordul recurentului cu soluția pronunțată de către Curtea de Apel Chișinău și nu relevă interpretarea contrară a legii și aplicarea eronată a normelor de drept material sau procedural sau că aceasta s-ar baza în mod determinant pe aprecierea vădit nerezonabilă a probelor, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție menționează că recursul depus de Ludmila Ceaglic, conține obiecții de fapt și de drept similare celor expuse în cererea de chemare în judecată, care au fost analizate de către Curtea de Apel Chișinău, fiind apreciate în mod corespunzător.

În consecință, nu există aparența unei încălcări a dreptului recurenteii la soluționarea tuturor argumentelor de către instanțele de judecată în modul în care este garantat de art. 6 §1 al Convenției.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție notează faptul că dezvoltarea recursului trebuie să cuprindă o motivare corespunzătoare, în sensul arătării cu claritate a acelor critici, care sunt de natură a învedera netemeinicia hotărârii/deciziei și care se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 245¹ din Codul administrativ. Nu este suficientă simpla expunere a circumstanțelor factice ale cauzei, fiind necesară motivarea recursului cu indicarea motivelor de netemeinicie pe care se bazează, precum și dezvoltarea lor. Motivarea recursului însemnând nu doar exprimarea nemulțumirii față de actul de dispoziție pronunțat în apel, ci expunerea tuturor motivelor pentru care, din punctul de vedere al părții, instanța a pronunțat o hotărâre neîntemeiată. Recursul nu se poate limita la o simplă indicare a textelor de lege, ci implică determinarea greșelilor imputate Curții de Apel Chișinău și o minimă argumentare a criticii în fapt și în drept, precum și indicarea probelor pe care se bazează aceste critici.

Simpla trimitere la un text de lege, fără explicarea pretenției interpretării și/sau aplicării eronate a prevederilor legale de către Curtea de Apel Chișinău, nu echivalează cu un argument. Dacă ar proceda la examinarea unei asemenea pretenții argument, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție s-ar substitui autorului recursului, fapt care ar echivala cu un control efectuat din oficiu.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție accentuează că admisibilitatea recursului trebuie privită și în contextul rolului și funcției legale a instanței judecătorești supreme care constă, în special, în asigurarea și interpretarea uniformă a legilor la examinarea cauzelor de contencios administrativ. Astfel, motivarea oricărei cereri de recurs trebuie să țină cont pentru a trece filtrul de admisibilitate și a avea succes, de aceste însușiri de ordin legal fundamental.

În acest sens, CtEDO în jurisprudența sa constantă statuează că dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicit admise [Golder împotriva Regatului Unit, pct. 38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct. 230]. Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct. 45). Curtea a mai reiterat că modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective, urmând de ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem. (Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-1, p. 141, § 39). La fel, conform jurisprudenței CtEDO, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt, pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea Helmers c. Suediei 09 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

În circumstanțele menționate, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a declara inadmisibil recursul depus Ludmila Ceaglic.

Cu referire la cererea depusă de Ludmila Ceaglic privind defăimarea probelor, numirea expertizei și sesizarea organului de urmărire penală, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție conducându-se de prevederile art. 442 din Codul de procedură civilă consideră necesar de a respinge cererea ca fiind neîntemeiată.

În conformitate cu art. 98 alin. (1) pct. 4) din Codul electoral, art. 230, art. 246 din Codul administrativ, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Recursul depus de Ludmila Ceaglic se declară inadmisibil.
Încheierea este irevocabilă.

Președinte, judecător

Oxana Parfeni

Judecători

Aliona Donos

Mariana Ursachi